

KÖZMEGHALLGATÁS

2009. március 19.

Tájékoztató az önkormányzat 2009. évi beruházási terveiről, külön részletezve az útfelújítási terveket

Majd két esztendeje mutattuk be a község fejlesztési tervét, valamint a három vaskos fejezetre bontott akcióprogramot. A terveinket szépen összefoglaló anyag nem titkoltan az uniós finanszírozású pályázatok lehetőségével is számolt, illetve egy felmutatható integrált fejlesztési stratégia a pályázati esélyeinket is növelte volna.

Ha elérhető pályázatok lettek volna...

Ami 2007-ben hőn áhított elképzelés volt, azt ma a hűvös valóság teszi majdnem semmivé. A nagy csinnadrattával beharangozott rengeteg uniós forrás valahogy nem találja meg a környékünk önkormányzatait (*Monor 67MFt kérekpárút, Monorierdő 32 MFt tel. központ*). Egyetlen uniós támogatású pályázaton sikerült indulnunk, és egyből nyernünk is – az Egészségház akadálymentesítésére. A nagy programokból az 5000 lélekszám alatti települések helyből ki vannak zárva, a vidékfejlesztési pályázatok jövőbeni kihirdetéséig meg már pénze sem marad az országnak. Az egyébként sem rózsás helyzetet csak súlyosbítja, hogy a Közép-Magyarországi Régió sokkal kevesebb forrást kaphat Budapest fejlettsége miatt, ugyanakkor a megkapott pénzek többségét a főváros nyeli el. Átláthatatlan és megoldhatatlan kuszaság uralja a pályázati források szétosztását.

Mindezt nem azért mondtam el, hogy az utolsó napirendi témát ezzel letudjam, és nem is szándékozik az Önkormányzat e nyilvánvaló tények mögé bújva elállni a településfejlesztési szándékától. Az előzőeket azért jó tudni, mert ennek ellenére vannak terveink.

Lehetnek terveink, mert egy szigorú, de eredményes költségvetési folyamaton vagyunk túl. Több mint egy éve visszafizettük az utolsó fillérig az Önkormányzat működési hiteleit, tavaly már tízmillió forintot csak az ingatlanvagyonunk gyarapítására költöttünk. Rendbe szedett költségvetés mellett nézünk a hét éve felvett 183,7 millió forint közműhitel visszafizetése elé úgy, hogy ennek a hét évnek a hiányzó munkáit egy év alatt pótoltuk be. Évente már húszmillió forintot elérő költségvetési fejlesztési forrást tudunk biztosítani ahhoz, hogy pályázati támogatás híján is lehessen érezhető javulás a leromlott állapotú vagy kinőtt környezetünkön. E hosszú felvezetés után következzenek a 2009. évi tervek:

- Pályázati támogatással a Gyógyszertár és a Civilház épületét szeretnénk átalakítani egy közösségi házzá, amelyben méltó helye lehet a könyvtárnak, de közösségi helyiségek mellett a jelenlegi faluházi teremnél használhatóbb méretű rendezvényterem is lenne benne. A pályázati támogatás jogát elvileg elnyertük, legkorábban májusban igényelhetjük a kivitelezési támogatást. Amint lehetőség nyílik a megvalósításra, elkezdjük a munkákat. *Egy gondolat erejéig visszatérnék az imént elmondottakra. Nem magamról megfélelkezve mondtam azt, hogy „Átláthatatlan és megoldhatatlan kuszaság uralja a pályázati források szétosztását.” Ennek a pályázatnak az eredményhirdetése a 2008. szeptemberi beadási határidő után két hónappal, 2008. november 30-ra volt kintűzve. Ehhez képest ma 2009. március 19-edikét írunk, és még nincs pályázati eredményhirdetés.*
- Szintén pályázati támogatással szeretnénk egy közhasználat céljára is megnyitható játszóteret kialakítani a Községháza és az Óvoda kertje közé, ezzel is meghatározva a település központjában most már egybefüggő négyhektárnyi önkormányzati terület egyik funkcióját. A tereptárgyakat és a játszóeszközöket úgy igyekeztünk összeválogatni, hogy az óvodáskor előtti korosztálytól az általános iskolától búcsúzó korosztályig mindenki megtalálhassa a kapcsolódását a közpark ezen részén.
- Különösen rosszul viseltem, és igyekeztem tenni is ellene, de a településközpont megújítására csak a városok és nagyobb települések pályázhattak. Ha egy település nem tudja létrehozni saját kulturált főtérét, akkor veszélybe kerülhet hosszabb távú önállósága, életképessége. Ha már összefüggő fejlesztések támogatására nem tudunk pályázni, örömmel pályáztunk legalább egy szabadtéri elárusítóhely megvalósítására, amely – a hozzá szükséges járdákkal és parkolóhelyekkel együtt – segíthet az Egészségháznál tavaly megkezdett környezetalakítást egészen a jelenlegi postaépület faláig kiterjeszteni. Az elárusítóhely – amellet, hogy szabályozott keretek között tartja majd a közterületi árusítást – lehetőséget biztosít a még meglévő gombai termékek árusítására is. *A játszótér kialakítását és a településközponti építkezést a pályázattól függően mihamarabb szeretnénk megkezdni.*

Eddig a pillanatnyi pályázati várakozásaink. Türelemmel viseltetve az eredményhirdetésig nem ülhetünk ölbe tett kézzel, mert szándékunk az, hogy szűkebb hazánk, Gomba élhető település legyen. Néhány fejlesztésbe pályázati támogatás nélkül is bele kell kezdeni.

- Pályázatoktól függetlenül szeretnénk kilenc építési telket kialakítani a Bercsényi utca részbeni meghosszabbításával. A terep kialakítása és a közművesítés a nyár folyamán megkezdődhet.
- Pályázatoktól függetlenül is növelnünk kell a főzőkonyha kapacitását, amelyet az óvodai és iskolai étkeztetés mellett most már az igen népszerű szociális étkeztetés is terhel. Két év alatt sikerült kinőnünk a 250 adagos álmohatárt. Új helyen, a Községháza körüli négyhektáros ingatlancsoportban kívánjuk elhelyezni az új konyhát, hogy ott kapcsolódhasson hozzá az étkező mellett egy településhez méltó méretű színház és bálterem is. Ez az épületegyüttes önjáró funkcióval rendezvényházként is működhet majd, ami könnyebbé teheti a jövőben a fenntartást. Az építkezést rövidtávon meg kell kezdeni, de az is lehet, hogy 2009-ben még nem történik kapavágás, csak a tervezés és engedélyeztetés után a kivitelezéshez szükséges közbeszerzési folyamatot bonyolítjuk le. A beruházás egy részét a Bercsényi utcai telekértékesítésből és hasonló jellegű vagyonértékesítésekből szeretnénk finanszírozni, további ütemeit pedig későbbi megvalósítás mellett önerőből, vagy hitel felvételével egyszerre lehetne fedezni.

A településközpont, a játszótér és egy egészséges méretű bálterem mellett rövidtávon már csak egyetlen beruházásra lenne szüksége a településnek: az utak és járdák felújítására. Ezt a témát érdemes részletesebben taglalni.

A falu belterületi úthálózatának hossza meghaladja a 19 kilométert, ebből 4300 méter idegen kezelésben lévő út (főként az országos összekötő utak). A 15 kilométernyi önkormányzati kezelésben lévő mellékútból 1000 méteren már/még útalap sincs, de 3500 méternyi út jelenleg is használható állapotban van (a Rózsa utca, az Dózsa György utca nagy része, az Arató házaspár utca alja, a Bajcsy-Zsilinszky utca és a Liliom utca vége). A még nem említett 10,5 kilométer útnak talán az ötöde még kátyúzással kezelhető, de jó nyolc kilométer hosszan már csak az aszfaltszönyeg jelenthet felújítást.

A jó minőségű útnak több ellensége is van. Kettőt azonnal mindenki tudna említeni: a csapadékvíz-elvezetés hiányát és a közműépítést. E kettő bármelyik utat hamar meg tudja semmisíteni. Falunkban jellemző ezen felül még egy útrongáló tényező, ez pedig a túlsúlyos jármű, amely főként építkezések körül fordul meg sűrűbben. A felsorolt tényekből kiindulva három tényezőt javaslok figyelembe venni az útfelújítási program előkészítésekor:

1. Építkezések

A gombai mellékutcák terhelhetősége nem lesz végtelen még a felújítás után sem. Amelyik utcában még sok üres építési telek van, ott várhatóan nagyobb terhelésnek lehet kitéve az útburkolat az építkezések miatt. Nem javasolt az útalapot aszfaltburkolattal ellátni azokban az utcákban, ahol a beépítetlen telkek aránya meghaladja a 25-30 %-ot. Gombán két utcát lehet ide sorolni, a Völgy utcát és a Szőke Ferenc utcát. Ezekben az utcákban a csatlakozások és fordulók burkolatain kívül csak megerősített útalapot javasolt készíteni, és csak a nagyobb arányú beépítettség után kerül az útalapra aszfaltburkolat.

2. Közműbekötések

Ha az utcában már csak elenyésző a beépítetlen telkek száma, akkor is megkülönböztetett figyelmet érdemelnek. Az útburkolat elkészítése után öt esztendőn keresztül nem lehet majd közműbekötés miatt felvágni az útburkolatot, tehát még a felújítás előtt érdemes bekötni a közműveket az üres telkekre, vagy nyilatkozni kell arról, hogy az útfelújítást követő öt évben nem kérik a közműcsatlakozást. Amíg ez nem történik meg, addig az utca felújítása várhat magára.

3. Felszíni vízrendezés

Az útjainkról nem távozó csapadékvizek károsítják az útburkolatot. Még az útburkolat alatt, az útalapban megmaradó vízpárától is hamarabb nyomványosodik az út, nem is beszélve a látható vizekről, a tócsákról, pocsolyákról, amelyek helyén előbb-utóbb kialakul egy kátyú, de legalább letörlik az út széle. Minden csapadékvíz lefolyását biztosítani kell az útról az árokba, vagy vízfolyásba, és ezért minden helyben lakó felelős a saját portája előtti szakaszon. Ez számon kérhető kötelezettség. Ahol nincs már árok, ott ki kell ásni. Ahol az árok partja, vagy az útpadka magas, és ez akadályozza a csapadék lefolyását az árokba, ott le kell nyesni az útpadkát, le kell faragni az árok magas partját. Nem tehetjük szándékosan tönkre az útjainkat. Ha nem tudják hová tenni az útpadkáról leszedett, vagy az árok tisztítása során kiásott földet, annak elszállításáról az Önkormányzat a bejelentést követően gondoskodik. Amíg egy kisebb zápor után pocsolyák maradnak az utcában az út mellett, addig a felújítást nem tudjuk elkezdni. Abban az utcában kezdődik az útfelújítás, ahol a felszíni vízelvezetést a szikkasztóárkokkal, padkarendezéssel megoldják. Amelyik ingatlan lakója/tulajdonosa jelzi: az utca nem tud összefogni, hogy együttes erővel megoldják a problémát minden ingatlan előtt, ott kérésre az Önkormányzat térítés ellenében elvégezteti a padkarendezést és az árok kitisztítását/kiásását. Csak a csapadékvíz befogadók és elvezetők kiépítésére biztosíthatunk fedezetet, a lakókon számon kérhető feladatokra nem.

Az útfelújítási program menetrendje a következő lehet:

Április végére elkészülhet egy tanulmányterv, amely rögzíti majd a felszíni vízrendezés és az útfelújítás részleteit. A terven szereplő szükséges műtárgyakat (átereszeket, vízelvezetőket, folyókákat, víznyelőket) az Önkormányzat elkészítteti, illetve ezen felül közölni fogja minden utcában az adott útszakaszokra javasolt vízelvezetési módot. Amennyiben a terv szikkasztóárkok létesítését írja elő egy ingatlan előtt, úgy annak elkészítését fogja kérni az ingatlan tulajdonosától, használójától.

Május végéig megtörténhet a közművek felmérése és a hiányzó közműbekötések pótlására felhívja az Önkormányzat az ingatlan tulajdonosának figyelmét, avagy nyilatkozatot kér a közműbekötés ötéves halasztásáról. A felhívás alól egyedül a szennyvízcsatorna esetében lehetnek kivételek, mert az egykori közműtársulati tagok érintett ingatlanjaira megtörténik a közműbeállítás felhívás nélkül is.

Június végén felülvizsgálatra kerül a közműcsatlakozások elkészítése, avagy a nyilatkozatok beérkezése, illetve a terv alapján kiadott vízelvezetési módok elkészülése. Amelyik utcában a közművekkel, vagy az elvárható vízelvezetés megoldásával kapcsolatban hiányosságokat tapasztalunk, azt az utcát nem tudjuk szerepeltetni az útfelújítás első ütemében.

Július hónapban tervezzük lefolytatni a közbeszerzési eljárást a június végéig készre jelentett utcák tekintetében. A közbeszerzés után augusztus második felében elkezdődhet az útfelújítás.

A felújítás javasolt megoldásait a tanulmányterv fogja rögzíteni, de útépítő szakemberek véleménye alapján az alábbiak valószínűsíthetők már most is:

- A jelenleg útburkolat nélküli szakaszokon (Bocskai u., Rózsa és Iskola utcák összekötése, Akácfasor és Fáy utcák nyúlványai), illetve a túlontúl foghíjas utcákban csak erős útalap készül el első ütemben.
- Lejtős terepen, vagy szűk utcában kiemelt, vagy süllyesztett szegéllyel, esetleg járható folyókával (Ady Endre utcában is) kerül megtámasztásra az aszfaltszőnyeg.
- Elegendően széles utcákban a többnyire egyenes terepen elegendő 60-80 cm széles nemesített padkával megtámasztani az útburkolatot.
- Útcsatlakozásoknál, nagyobb igénybevételnek kitett helyeken (kanyarban) megfelelő ívben elhelyezett szegéllyel kell megtámasztani az utat.

A tizenöt kilométer hosszú önkormányzati útból, ha csak hat kilométernyi utat kell aszfaltszőnyeggel borítani (valamilyen szegély építésével együtt), akkor is meghaladja a százmillió forintot a felújítási összeg. Pályázni – hazai forrásra – eddig sem lehetett évente 20 MFt összegnél többre. A megvalósítást saját erőből, évente 15-20 millióként elvégezni nehézkes és drága, egy lélegzetvétellel viszont csak hitelfelvétel mellett lehet felújítani ennyi utat. 100 MFt összegű hitel felvétele mellett még kedvező kamatok esetén is legalább 8-12 évig eltart a futamidő, ha évente csak 15-20 millió forintot tudunk törleszteni. Ennyi idő alatt már hatvanmillióra rúg a kamat együttes összege, de már az első évben elkészülhet az út.

A terveink megvalósításának biztonságát szolgálja az előző napirendi pontban részletezett új adónemek bevezetése is. Ha a gépjárműadóba befolyó 10 MFt forint mellé minden évben oda tudjuk tenni az összesen 6 MFt-ra tervezett telek- és építményadót, akkor ezekből a bevételekből jó úton járhatunk már az idén ősszel.

Készüljünk erre!

Lehota Vilmos